

การศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายแนวคิดสังคมอุดมคติใน
เรื่องอะ รัมเดิร์น ยูโทเปีย เรื่องเมืองนิมิตร และเรื่องวอลเต็น ทุ

นางสาวบุษบา บัวสมบุรณ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

หน่วยศึกษาระดับปริญญาตรีเปรียบเทียบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-572-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019139

11 ๓ ๒๐๑๙ ๒๖

A COMPARATIVE STUDY OF THREE UTOPIAN NOVELS : "A MODERN UTOPIA",
"MUANG NIMITR" AND "WALDEN TWO"

MISS BUSABA BUASOMBOON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Division of Comparative Literature
Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-572-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายแนวคิดสังคมอุดมคติในเรื่อง
อะ ไมเคิร์น ยูโทเปีย เรื่องเมืองนิมิตร และเรื่องวอลเดิน ฟู

โดย

นางสาวบุษบา บัวสมบุรณ์

ภาควิชา

วรรณคดีเปรียบเทียบ

อาจารย์ที่ปรึกษา

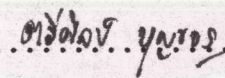
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปณิธิ ทุ่งแสงวง

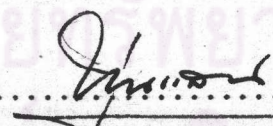

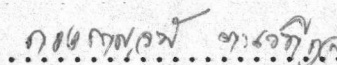
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ทวาร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีศิลป์ บุญจรรยา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปณิธิ ทุ่งแสงวง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว. กองกาญจน์ ตะเวทีกุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

บุษบา บัวสมบุรณ์ : การศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายแนวคิดสังคมอุดมคติในเรื่อง อะ โมเดิร์น ยูโทเปีย เรื่อง เมืองนิมิตร และเรื่อง วอลเดิน ทู (A COMPARATIVE STUDY OF THREE UTOPIAN NOVELS : "A MODERN UTOPIA" "MUANG NIMITR" AND "WALDEN TWO")
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ปณิธิ หุ่นแสง, 283 หน้า. ISBN 974-582-572-7

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายแนวคิดสังคมอุดมคติเรื่องสำคัญ 3 เรื่อง จากนวนิยาย 3 ชาติ คือเรื่อง อะ โมเดิร์น ยูโทเปีย ของอังกฤษ เมืองนิมิตร ของไทย และ วอลเดิน ทู ของอเมริกา โดยมีข้อสมมุติฐานว่าแนวคิดสังคมอุดมคติเป็นแก่นเรื่องสากล

การศึกษามุ่งวิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรมแต่ละเรื่อง เปรียบเทียบกลวิธีการประพันธ์ แนวคิด ปรัชญา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม

ผลการศึกษาพบว่า นวนิยายแต่ละเรื่องสะท้อนภาพปัญหาสังคมและความปรารถนาในการสร้างสังคมที่ดีกว่า แต่การเสนอแนวคิดสังคมอุดมคติมีทั้งที่เหมือนและแตกต่างกันตามอัตตวิสัยของนักประพันธ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ
สาขาวิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต บุษบา บัวสมบุรณ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ปณิธิ หุ่นแสง
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C110114 : MAJOR COMPARATIVE LITERATURE

KEY WORD: UTOPIAN NOVEL/A MODERN UTOPIA/MUANG NIMITR/WALDEN TWO

BUSABA BUASOMBOON : A COMPARATIVE STUDY OF THREE UTOPIAN NOVELS:

"A MODERN UTOPIA", "MUANG NIMITR" AND "WALDEN TWO". THESIS ADVISOR:

ASST.PROF. PANITI HOONSWAENG, Ph.D. 283 PP. ISBN 974-582-572-7

This research has the objective to study three utopian novels: "A Modern Utopia", "Muang Nimitr" and "Walden Two", with a hypothesis that the utopian novel is based on the universal theme.

The substance of this study is based on some prominent areas: A comparison among the authors' writing approaches, a critical survey of this significant aspect of particular utopian works by focusing attention on the varying techniques of fiction, the ideas, the logic and the authors' works in relation to their societies.

This study indicates that the three utopian novels indicate the social problems which they are a response and reflect mankind's aspiration for happiness. The similarities and differences in notifying their ideas are the nature and quality about individuals and societies.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... วรรณคดีเปรียบเทียบ

สาขาวิชา..... วรรณคดีเปรียบเทียบ

ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต..... *บุษบา บัวสมบุญ*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *ปานทิ หoonswaeng*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตรีศิลป์ บุญขจร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ม.ร.ว. กองกาญจน์ ตะเวทีกุล กรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บณิศ หุ่นแสวง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา และข้อคิดเห็นในการวิเคราะห์มาโดยตลอด

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณศักดิ์สิทธิ์ แสงบูรณ์ คุณวิชัย กฤตประโยชน์ และ คุณอ้อยทิพย์ ตรีฤกษ์นุชกร ที่ได้ช่วยติดต่อส่งเอกสารเรื่อง "A Modern Utopia" มาให้ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ คุณลดาวัลย์ เหมือนจันทร์เชย ผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์

ท้ายนี้ ขอขอบคุณ บิดา-มารดา และน้องทั้งสองคนที่ให้กำลังใจเสมอมา เพื่อน ๆ ทุกท่าน พี่ ๆ ชาวโรงเรียนพณิชยการวิเทศ ที่ได้ให้โอกาสในการไปศึกษาและเป็นแรงใจช่วย แก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ ลุล่วงด้วยดี

บุษบา บัวสมบูรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ

บทที่

บทหน้า.....	1
1. สภาพสังคมและภูมิหลังของผู้ประพันธ์.....	18
สถานการณ์โลกช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19-20.....	18
ภูมิหลังทางสังคมของ เอช.จี.เวลล์ (H.G. Wells : 1866-1946).....	20
เวลล์กับอิทธิพลทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์.....	22
เวลล์กับสังคมนิยมเพี้ยน.....	29
เวลล์กับสังคมลอนดอน.....	35
ภูมิหลังทางสังคมของ ม.ร.ว. นิมิตรมงคล นวรัตน์ (พ.ศ. 2451-พ.ศ. 2491).....	39
การปฏิวัติ 24 มิถุนายน 2475.....	40
กบฏวรวงศา 11 ตุลาคม 2476.....	43
ชีวิตแห่งการกบฏสองครั้งของ "นิมิตรมงคล".....	45
ลัทธิชาตินิยม.....	47
ประสบการณ์จริงผ่านภาพตัวละครในเมืองนิมิตร.....	49
ภูมิหลังทางสังคมของ บี.เอฟ.สกินเนอร์ (B.F. Skinner : 1904-).....	51
สกินเนอร์กับการสร้าง Air Crib และ Teaching Machine.....	52
อิทธิพลของ Pavlov.....	55
การเรียนรู้แบบจงใจกระทำหรือการวางเงื่อนไขแบบแสดงอาการกระทำ (Operant Conditioning).....	57
วิศวกรรมพฤติกรรม (Behavior Engineering).....	58

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

อิทธิพลของเฮนรี เดวิด ธอโร (Henry David Thoreau : 1817-1862).....	59
ผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 และลัทธิชาตินิยม.....	60
ศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลังทางสังคมของนวนิยายทั้ง 3 เรื่อง.....	62
1. เปรียบเทียบภูมิหลังร่วมทางประวัติศาสตร์สากลปี ค.ศ. 1871-1945....	62
1.1 ลัทธิชาตินิยม.....	62
1.2 ทฤษฎีวิวัฒนาการของชาร์ล ดาร์วิน.....	66
2. เปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างในการใช้ศาสตร์สร้างสังคม อุดมคติ.....	70
2. ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์.....	75
อะ รม เดียร์น ยูโทเปีย (H.G. Wells : A Modern Utopia, 1905).....	77
โครงเรื่อง (Plot).....	77
ตัวละคร (Characters).....	80
1. ตัวละครเอก.....	81
2. ตัวละครฝ่ายปรปักษ์.....	82
3. ตัวละครประกอบ.....	86
ฉาก (Setting).....	92
เมืองนิมิตร (ม.ร.ว. นิมิตรมงคล นวรัตน์ : 2487).....	105
โครงเรื่อง.....	105
ตัวละคร.....	109
1. ตัวละครเอก.....	109
2. ตัวละครฝ่ายปรปักษ์.....	112
3. ตัวละครประกอบ.....	117
ฉาก.....	121

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
วอลเต็น ทุ (B.F. Skinner :: Walden Two, 1948).....	124
โครงเรื่อง.....	124
ตัวละคร.....	126
1. ตัวละครเอก.....	127
2. ตัวละครฝ่ายปรปักษ์.....	128
3. ผู้ช่วยตัวละครเอก.....	129
4. ตัวละครประกอบ.....	130
ฉาก.....	134
ศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการประพันธ์ในนวนิยายเรื่องอะ รัมเดิร์น ยูโทเปีย	
เรื่องเมืองนิมิตร และเรื่องวอลเต็น ทุ.....	137
โครงเรื่อง.....	137
ตัวละคร.....	140
ตัวละครในโลกจริง.....	141
ตัวละครในยูโทเปีย.....	141
ความสำคัญของบทบาทตัวละคร.....	142
ฉาก.....	143
ฉากสมจริงในเรื่อง.....	144
ฉากยูโทเปีย.....	145
3. ศึกษาเปรียบเทียบสภาพสังคมอุดมคติในนวนิยายเรื่องอะ รัมเดิร์น ยูโทเปีย	
เรื่องเมืองนิมิตร เรื่องวอลเต็น ทุ.....	152
ภาพสังคมอุดมคติในเรื่องอะ รัมเดิร์น ยูโทเปีย.....	152
1. สังคมพลวัต.....	153
2. ความคิดเรื่องรัฐโลก.....	159
3. ระบบเศรษฐกิจ.....	161

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ระบบสังคม.....	163
4.1 ขนชั้นในสังคม.....	163
4.2 ขนชั้นปกครอง.....	164
4.3 สถานภาพของสตรี.....	167
4.4 การแต่งงานและการหย่าร้าง.....	168
4.5 การคุมกำเนิด.....	169
4.6 คัดค้านความคิดเรื่องชาตินิยม.....	170
4.7 เสรีภาพ.....	173
4.8 สวัสดิการสังคม.....	176
ภาพสังคมอุดมคติใน <u>เรื่องเมืองนิมิตร</u>	177
1. การจัดระบบการปกครอง.....	179
2. การจัดระบบเศรษฐกิจ.....	181
3. การจัดระบบสังคม.....	186
3.1 ขนชั้นในสังคม.....	186
3.2 การแต่งงาน.....	189
3.3 การศึกษา.....	189
3.4 การทำงาน.....	191
3.5 สวัสดิการสังคม.....	192
ภาพสังคมอุดมคติใน <u>วอลเต็น ทุ</u>	193
1. รูปแบบสังคม.....	194
2. รูปแบบรัฐ.....	196
3. การควบคุมมนุษย์.....	199
4. วิศวการพฤติกรรม.....	201
5. ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์.....	203

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6. ความหมายของชีวิตที่ดี.....	205
7. ครอบครั้ว.....	208
8. ความคิดต่อต้านชาตินิยม.....	211
9. เสรีภาพ.....	213
ศึกษาเปรียบเทียบภาพสังคมอุดมคติในเรื่องอะ รมเติร์น ยูโทเปีย เรื่องเมืองนิมิตร และเรื่องวอลเต็น ทุ.....	215
1. ภาพรัฐในอุดมคติ.....	215
2. ความสุขของชีวิต (Good life).....	225
4. เปรียบเทียบแนวความคิดในการแสวงหาสังคมอุดมคติ.....	235
อะ รมเติร์น ยูโทเปีย : โลกแห่งมนุษยนิยม.....	235
เมืองนิมิตร : โลกอุดมคติของนักคิดและนักวิทยาศาสตร์.....	246
วอลเต็น ทุ : สังคมอุดมคติของนักจิตวิทยา.....	255
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	268
รายการอ้างอิง.....	277
ประวัติผู้เขียน.....	283

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย